

Bruxelles, 26.1.2026
COM(2026) 32 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind evaluarea Agenției Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA) în conformitate cu articolul 39 din Regulamentul (UE) 2018/1726

{SWD(2026) 980 final}

1. Introducere

Datorită complexității tot mai mari a migrației, a gestionării frontierelor și a securității interne în întreaga Uniune Europeană persistă de mult timp necesitatea unor sisteme de informații solide, scalabile și fiabile. Pe măsură ce spațiul Schengen s-a extins, iar necesitatea unor baze de date comune pentru a sprijini gestionarea vizelor, prelucrarea cererilor de azil și cooperarea polițienească a crescut, la sfârșitul anilor 2000 a devenit evident că era necesar să se instituie o autoritate specifică pentru a gestiona sistemele informatice la scară largă ale UE în mod securizat și eficient. Așadar, în 2011 a fost instituită Agenția Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA) prin Regulamentul (UE) nr. 1077/2011¹.

Inițial, eu-LISA a fost responsabilă cu supravegherea gestionării operaționale a sistemelor informatice la scară largă existente în spațiul de libertate, securitate și justiție, și anume Sistemul de informații Schengen de a doua generație (SIS II), Sistemul de informații privind vizele (VIS) și Baza europeană de date dactiloscopice ale solicitanților de azil (Eurodac). De asemenea, i-a fost încredințată sarcina de a sprijini eventual dezvoltarea și exploatarea unor sisteme informatice suplimentare.

De când a devenit operațională în 2012, agenția și-a extins treptat capabilitățile pentru a răspunde cererii tot mai mari de soluții informatice sigure, fiabile și scalabile în domeniul migrației, al gestionării frontierelor și al securității interne. O etapă esențială în acest proces de extindere a fost modificarea Regulamentului eu-LISA în 2015, care a actualizat responsabilitățile agenției legate de Eurodac. Această modificare a fost efectuată prin adoptarea Regulamentului (UE) nr. 603/2013 („Regulamentul Eurodac reformat”), care a introdus noi cerințe pentru activitatea agenției în acest domeniu².

Până la jumătatea anilor 2010, au apărut o serie de provocări presante care au pus la încercare cadrele UE în materie de migrație, gestionare a frontierelor și securitate internă. Criza migrației din perioada 2015-2016 a exercitat o presiune semnificativă asupra infrastructurilor de azil și de gestionare a frontierelor, în timp ce amenințarea amplificată a terorismului a evidențiat necesitatea unui control sporit al frontierelor externe și al schimbului de informații în timp real între autoritățile naționale. În plus, riscurile de fraudă de identitate și de fragmentare a datelor între diferitele sisteme de la nivelul UE au devenit o preocupare din ce în ce mai mare. Aceste provocări au scos la iveală limitările sistemelor și ale modelelor de coordonare existente, subliniind necesitatea unei abordări mai eficace și mai adaptabile.

Ca răspuns, mandatul eu-LISA a fost revizuit prin Regulamentul (UE) 2018/1726³ (denumit în continuare „Regulamentul privind eu-LISA” sau „regulamentul actual”). Revizuirea, care s-a

¹Regulamentul (UE) nr. 1077/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 de instituire a Agenției europene pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă în spațiul de libertate, securitate și justiție (JO L 286, 1.11.2011, p. 1).

²Regulamentul (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid și privind cererile autorităților de aplicare a legii din statele membre și a Europol de comparare a datelor Eurodac în scopul asigurării respectării aplicării legii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 de instituire a Agenției europene pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă, în spațiul de libertate, securitate și justiție (reformare) (JO L 180, 29.6.2013, p. 1).

³Regulamentul (UE) 2018/1726 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind Agenția Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA) și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1987/2006 și a Deciziei 2007/533/JAI a Consiliului, precum și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 (JO L 295, 21.11.2018, p. 99).

bazat pe prima evaluare a mandatului agenției⁴, nu a constituit o simplă modernizare, ci o ajustare strategică necesară pentru a dota agenția cu mijloacele de care avea nevoie pentru a face față peisajului în continuă evoluție al migrației și securității.

Actualul Regulament privind eu-LISA menține obiectivul principal al agenției de a contribui la atingerea unui nivel înalt de securitate în spațiul de libertate, securitate și justiție, inclusiv prin facilitarea gestionării frontierelor și a asigurării respectării legii. În plus, regulamentul actual a extins mandatul agenției, în special pentru a include dezvoltarea și gestionarea de noi sisteme la scară largă, cum ar fi Sistemul de intrare/ieșire (EES) și Sistemul european de informații și de autorizare privind călătoriile (ETIAS). De asemenea, regulamentul a însărcinat agenția cu punerea în aplicare a cadrului de interoperabilitate dintre sistemele informatice din domeniul justiției și afacerilor interne, și anume o inițiativă de referință pentru eliminarea silozurilor de date care au împiedicat punerea în aplicare eficace a politicilor.

La articolul 39 din Regulamentul privind eu-LISA se solicită evaluarea performanței agenției în raport cu obiectivele, mandatul, locațiile și atribuțiile sale, în vederea identificării potențialelor domenii în care sunt necesare îmbunătățiri.

Comisia a efectuat studiul justificativ în perioada octombrie 2023-noiembrie 2024⁵, vizând perioada cuprinsă între intrarea în vigoare a actualului Regulament privind eu-LISA în 2018 și martie 2024. Evaluarea a comparat, de asemenea, situația cu perioada cuprinsă între 2012 și 2018, înainte de intrarea în vigoare a regulamentul actual. Deși studiul s-a încheiat oficial în 2024, evaluarea integrează și evoluțiile ulterioare, până în iunie 2025. Prelungirea perioadei de evaluare a permis Comisiei să prezinte schimbările organizaționale și de gestionare semnificative prin care a trecut agenția în paralel cu desfășurarea studiului, asigurându-se astfel că acesta reflectă cele mai recente progrese și oferă o imagine mai cuprinzătoare și mai exactă a performanței agenției. Evaluarea actuală se bazează pe un proces de consultare amplu care implică Comisia Europeană, personalul și contractanții eu-LISA, autoritățile statelor membre care participă la organismele de guvernare ale eu-LISA (inclusiv grupurile consultative, consiliile de gestionare a proiectelor și membrii consiliului de administrație) atât din domeniul afacerilor interne, cât și din cel al justiției, agențiile UE (inclusiv Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă și Eurojust), Parchetul European (EPPO), Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor (AEPD) și autoritățile naționale de protecție a datelor.

Această evaluare a analizat performanța agenției în raport cu obiectivele, mandatul, locațiile și atribuțiile acesteia. Evaluarea a inclus, de asemenea, o analiză a cadrelor juridice și de politică ce reglementează eu-LISA și s-a axat pe îndeplinirea sarcinilor, pe structura organizatorică, inclusiv guvernarea și locațiile agenției, precum și pe gestionarea resurselor economice, umane și tehnice. În plus, evaluarea a analizat relevanța și contribuția agenției pentru UE, examinând în ce măsură noul mandat al agenției, introdus în 2018, a contribuit la atingerea obiectivelor agenției și în ce măsură aceasta a sprijinit statele membre în dezvoltarea și punerea în aplicare a sistemelor informatice la scară largă în spațiul de libertate, securitate și justiție.

Prezentul raport rezumă concluziile la care a ajuns Comisia în urma evaluării implementării actualului Regulament privind eu-LISA, ambele detaliate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește raportul⁶. Evaluarea face bilanțul situației actuale în ceea ce privește punerea în aplicare a actualului Regulament privind eu-LISA și identifică o serie de domenii

⁴Comisia Europeană 2017, *Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind funcționarea Agenției Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA)*, COM(2017) 346 final, Bruxelles.

⁵Studiu realizat în sprijinul evaluării Regulamentului (UE) 2018/1726 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind eu-LISA. ISBN: 978-92-68-34401-9

⁶SWD(2026) 980

în care se impun îmbunătățiri și care vor contribui la activitatea viitoare a Comisiei, a eu-LISA și a statelor membre.

2. Rezumatul evaluării și principalele constatări:

În pofida unui mediu operațional și politic complex, marcat de accelerarea digitalizării, de creșterea amenințărilor la adresa securității și de instabilitatea geopolitică, această evaluare se încheie cu rezultate în general pozitive privind performanța, relevanța, coerența, eficiența și valoarea adăugată europeană a eu-LISA. Agenția s-a dovedit indispensabilă pentru punerea în aplicare și gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă în spațiul de libertate, securitate și justiție, sprijinind statele membre și instituțiile UE în furnizarea unei infrastructuri digitale coordonate, sigure și eficiente.

Regulamentul privind eu-LISA rămâne extrem de relevant. Importanța agenției a crescut având în vedere unele evoluții precum mobilitatea sporită a cetățenilor UE și a resortisanților țărilor terțe, progresele tehnologice rapide, riscurile sporite de atac cibernetic și tensiunile geopolitice actuale, în special cele legate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și de conflictele din Orientul Mijlociu.

De la adoptarea actualului Regulament privind eu-LISA, mandatul agenției și-a menținut relevanța, fiind consolidat în continuare ca răspuns la provocările emergente în materie de securitate și migrație. Prin modificările aduse Regulamentului privind eu-LISA, agenției i-au fost încredințate responsabilități suplimentare legate de noile sisteme informatice, inclusiv EES, ETIAS, sistemul e-CODEX⁷, sistemul ECRIS-TCN⁸, VIS revizuit⁹, platforma de colaborare pentru echipele comune de anchetă (PC JIT)¹⁰ și noul Eurodac¹¹. Aceste sisteme au fost concepute pentru a facilita schimbul de informații și pentru a consolida cooperarea transfrontalieră între autoritățile relevante din întreaga UE. În plus, responsabilitățile agenției au fost extinse pentru a include dezvoltarea și gestionarea interoperabilității sistemelor informatice la scară largă.¹² Totodată, agenția a început să desfășoare sarcini operaționale

⁷Regulamentul (UE) 2022/850 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind un sistem informatizat pentru schimbul electronic transfrontalier de date în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și penală (sistemul e-CODEX) și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1726 (JO L 150, 1.6.2022, p. 1).

⁸Regulamentul (UE) 2019/816 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 de stabilire a unui sistem centralizat pentru determinarea statelor membre care dețin informații privind condamnările resortisanților țărilor terțe și ale apatrizilor (ECRIS-TCN), destinat să completeze sistemul european de informații cu privire la cazierile judiciare, și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1726 (JO L 135, 22.5.2019, p. 1).

⁹Regulamentul (CE) nr. 767/2008, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2021/1134 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 767/2008, (CE) nr. 810/2009, (UE) 2016/399, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240, (UE) 2018/1860, (UE) 2018/1861, (UE) 2019/817 și (UE) 2019/1896 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Deciziilor 2004/512/CE și 2008/633/JAI ale Consiliului, în scopul reformării Sistemului de informații privind vizele (JO L 248, 13.7.2021, p. 11).

¹⁰Regulamentul (UE) 2023/969 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 de instituire a unei platforme de colaborare pentru sprijinirea funcționării echipelor comune de anchetă și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1726 (JO L 132, 17.5.2023, p. 1).

¹¹Regulamentul (UE) 2024/1358 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea datelor biometrice în scopul aplicării eficiente a Regulamentelor (UE) 2024/1351 și (UE) 2024/1350 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Directivei 2001/55/CE a Consiliului și al identificării resortisanților din țări terțe și a apatrizilor în situație de ședere ilegală și privind cererile de comparare cu datele Eurodac prezentate de autoritățile de aplicare a legii din statele membre și de Europol cu scopul de a asigura respectarea legii, de modificare a Regulamentelor (UE) 2018/1240 și (UE) 2019/818 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L, 2024/1358, 22.5.2024).

¹²Regulamentul (UE) 2019/817 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2019 privind instituirea unui cadru pentru interoperabilitatea dintre sistemele de informații ale UE în domeniul frontierelor și al vizelor și

pentru sistemele existente, inclusiv pentru sistemul de permanență 24/7, cu scopul de a asigura funcționarea eficientă și rezilientă a acestora. Un aspect important este faptul că mandatul actualizat a împuternicit eu-LISA să sprijine statele membre și Comisia Europeană, la cerere, și să își consolideze rolul prin activități de monitorizare a cercetării și prin desfășurarea de proiecte-pilot.

Evaluarea actuală confirmă faptul că mandatul eu-LISA rămâne relevant și aliniat la nevoile operaționale, inclusiv în ceea ce privește dezvoltarea de noi sisteme informatice. Concluzia evaluării este că activitățile eu-LISA legate de cercetare rămân relevante, însă agenția ar trebui să acorde prioritate celor care au un impact direct asupra funcționării sau dezvoltării sistemelor informatice la scară largă pe care le gestionează. Cu toate acestea, agenția ar trebui să își mențină performanța operațională solidă ca factor-cheie determinant pentru relevanța sa continuă în viitor.

Evaluarea eficacității eu-LISA este mixtă. Deși eu-LISA are rezultate bune în ceea ce privește gestionarea sistemelor informatice la scară largă existente, cu feedback pozitiv de la părțile interesate cu privire la continuitatea serviciilor și la răspunsul la incidente, există un potențial important de îmbunătățire în ceea ce privește dezvoltarea de noi sisteme.

Eficacitatea actualului Regulament privind eu-LISA în atingerea obiectivelor sale variază de la o sarcină la alta:

- Gestionarea operațională a sistemelor existente este, în general, foarte eficace și a fost identificată ca fiind un punct forte.
- Dezvoltarea de noi sisteme este mai puțin eficace, agenția confruntându-se cu provocări legate de gestionarea contractanților, de coordonarea internă și de alocarea resurselor, printre altele. Aceste provocări au condus la întârzieri semnificative, în special în ceea ce privește implementarea sistemelor EES, ETIAS, ECRIS-TCN și VIS revizuit.
- Eficacitatea agenției în îndeplinirea sarcinilor care nu sunt legate de aceste sisteme este mixtă, cu rezultate pozitive în ceea ce privește monitorizarea cercetării, dar recurgându-se insuficient la desfășurarea de proiecte-pilot și la posibilitatea de a oferi sprijin ad-hoc Comisiei Europene și statelor membre, astfel cum se prevede la articolele 15 și 16 din actualul Regulament privind eu-LISA.

Evaluarea eficienței eu-LISA prezintă o imagine nuanțată. Deși agenția a dat dovadă de un grad ridicat de eficiență în gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă existente, există în continuare posibilități considerabile de îmbunătățire în ceea ce privește dezvoltarea și furnizarea de noi sisteme. Provocările din acest domeniu decurg în mare parte din complexitatea gestionării contractanților și din dificultatea respectării termenelor pentru proiectele majore, cum ar fi EES și ETIAS.

Din punct de vedere organizațional și din perspectiva guvernantei, eu-LISA funcționează în general în mod eficient și depune eforturi continue pentru a-și optimiza procesele interne. Cu toate acestea, au fost identificate anumite probleme structurale care împiedică funcționarea optimă a agenției. Printre acestea se numără un model organizațional rigid bazat pe unități, echipe supradimensionate și responsabilități care se suprapun, în special în ceea ce privește implicarea părților interesate. În plus, operațiunile eu-LISA sunt fragmentate între diferite sedii

de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 767/2008, (UE) 2016/399, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240, (UE) 2018/1726 și (UE) 2018/1861 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Deciziilor 2004/512/CE și 2008/633/JAI ale Consiliului (JO L 135, 22.5.2019, p. 27). Regulamentul (UE) 2019/818 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2019 privind instituirea unui cadru pentru interoperabilitatea dintre sistemele de informații ale UE în domeniul cooperării polițienești și judiciare, al azilului și al migrației și de modificare a Regulamentelor (UE) 2018/1726, (UE) 2018/1862 și (UE) 2019/816 (JO L 135, 22.5.2019, p. 85).

situate în Tallinn, Strasbourg și Sankt Johann im Pongau. Acești factori au contribuit uneori la amplificarea caracterului ineficient al agenției, în special în ceea ce privește gestionarea și supravegherea contractelor, precum și recrutarea personalului agenției. Cadrul de guvernanta al agenției este în mod inerent complex și poate genera cheltuieli administrative substanțiale. Deși acest grad de complexitate este justificat într-o anumită măsură de necesitatea de a asigura o coordonare solidă între statele membre și instituțiile UE, au fost exprimate preocupări cu privire la sarcina administrativă ce rezultă din programul încărcat. Evaluarea concluzionează că raționalizarea mecanismelor de guvernanta și consolidarea coordonării între organismele de guvernanta ar putea genera sinergii valoroase, reducând cheltuielile organizaționale. În același timp, dependența excesivă a eu-LISA de contractanți externi pentru furnizarea de servicii tehnice creează provocări persistente, care limitează capacitatea acestora de a supraveghea în mod eficace proiectele informatice complexe. Abordarea acestei dependențe prin stimularea acumulării de cunoștințe de către personalul intern, îmbunătățirea ratei de păstrare a talentelor și consolidarea gradului de asumare a proiectelor este esențială pentru asigurarea rezilienței organizaționale pe termen lung.

eu-LISA este recunoscută pentru modul competent de gestionare a sistemelor informatice operaționale. Părțile interesate au confirmat în mod repetat capacitatea agenției de a aborda și de a atenua rapid incidentele, asigurând continuitatea serviciilor. Cu toate acestea, eficiența poate fi sporită prin îmbunătățirea echilibrului strategic dintre gestionarea internă a funcțiilor de asistență și externalizarea acestora către furnizori externi. În schimb, gradul de eficiență al dezvoltării de noi sisteme informatice a fost mai scăzut. De exemplu, în ceea ce privește proiectul EES, s-au înregistrat întârzieri multiple și au existat provocări în materie de calitate, ceea ce a împiedicat livrarea la timp și predarea timpurie. Deși feedbackul părților interesate nu este foarte critic, nivelul de satisfacție cu privire la eficiența agenției în ceea ce privește dezvoltarea de sisteme este inferior celui asociat gestionării operaționale.

Regulamentul actual privind eu-LISA este în mare măsură coerent din punct de vedere juridic, atât pe plan intern, cât și pe plan extern. A fost identificat un număr limitat de provocări în ceea ce privește interacțiunea sa cu alte acte juridice, în special în ceea ce privește relația sa cu Regulamentul e-CODEX. Regulamentul e-CODEX impune constrângeri operaționale specifice. De exemplu, conform acestui regulament, gestionarea e-CODEX trebuie să se desfășoare exclusiv la Tallinn și toate resursele alocate e-CODEX trebuie să fie alocate în întregime sistemului respectiv, pentru a se asigura respectarea principiului independenței sistemului judiciar¹³. Aceste dispoziții împiedică gestionarea operațională eficientă a sistemului de către eu-LISA, scoțând la iveală domeniile în care ajustările în materie de reglementare ar putea spori flexibilitatea administrativă și sinergiile operaționale.

Cadrul juridic mai larg în care își desfășoară activitatea eu-LISA este în mod inerent complex, cuprinzând multitudinea de instrumente juridice care se suprapun și pe care agenția trebuie să le aplice. Printre acestea se numără actualul Regulament privind eu-LISA, regulamentele de instituire a fiecărui sistem în parte, precum și cadrele generale privind protecția datelor, gestiunea financiară, resursele umane și inteligența artificială. Pentru a asigura o mai bună guvernanta și integritate operațională, este esențial ca Regulamentul privind eu-LISA să fie aliniat și armonizat cu actele legislative care reglementează fiecare sistem în parte. Pe plan intern, evaluarea nu a identificat provocări semnificative în ceea ce privește coerența.

¹³ Articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2022/850 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind un sistem informatizat pentru schimbul electronic transfrontalier de date în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și penală (sistemul e-CODEX) și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1726 (JO L 150/1, 1.6.2022).

În cele din urmă, evaluarea concluzionează că **obiectivele actualului Regulament privind eu-LISA nu ar fi putut fi atinse în mod satisfăcător de către statele membre acționând individual**. Mandatul actual al eu-LISA joacă un rol esențial în promovarea misiunii principale a agenției: contribuirea la asigurarea unui nivel ridicat de securitate în spațiul de libertate, securitate și justiție, în special prin facilitarea gestionării frontierelor și a cooperării în materie de asigurare a respectării legii. Prin centralizarea gestionării operaționale a mai multor sisteme informatice la scară largă, eu-LISA nu numai că sprijină statele membre în eforturile lor de punere în aplicare, ci și mobilizează economii de scară semnificative, promovând un grad mai mare de eficiență și coerență în întreaga Uniune. În pofida oportunităților de îmbunătățire a dezvoltării de noi sisteme, evaluarea constată că absența unei agenții la nivelul UE precum eu-LISA ar conduce la un peisaj informatic mult mai fragmentat, compromițând securitatea și interoperabilitatea, care sunt caracteristici esențiale pentru domeniile justiției și afacerilor interne. În consecință, evaluarea confirmă valoarea adăugată la nivel european a regulamentului actual.

Cu toate acestea, evaluarea a subliniat necesitatea ca agenția să rămână flexibilă și adaptabilă printr-o performanță mai bună în ceea ce privește monitorizarea și dezvoltarea cercetării, performanță care ar contribui la noi soluții bazate pe tehnologia informației. În acest sens, eu-LISA, în loc să desfășoare doar activități de cercetare, ar trebui să își consolideze capacitatea de a monitoriza evoluțiile tehnologice și de cercetare, precum și de a institui o funcție solidă de supraveghere tehnologică, care va permite agenției să identifice soluții emergente ce pot fi relevante pentru sistemele pe care le gestionează, cum ar fi soluțiile bazate pe IA sau pe tehnologia de tip cloud. Procedând astfel, eu-LISA ar fi în măsură să se asigure că tehnologiile inovatoare sunt identificate din timp, sunt evaluate din punctul de vedere al potențialului lor și, după caz, sunt integrate în mod eficient în sistemele sale. În plus, agenția ar trebui să își consolideze cooperarea cu actorii din țările terțe și cu organizațiile internaționale și să își îmbunătățească organizarea internă, pentru a-și menține eficiența și eficacitatea într-un mediu care evoluează rapid.

3. Concluzii și recomandări

Evaluarea a concluzionat că mandatul și obiectivele actuale ale eu-LISA rămân în mare măsură adecvate. Deși agenția a demonstrat că a îndeplinit cu eficacitate mai multe aspecte ale mandatului său, există în continuare oportunități de îmbunătățire în ceea ce privește eficacitatea, eficiența și coerența.

Persistă unele provocări, în special în ceea ce privește dezvoltarea sistemelor informatice. Există, de asemenea, posibilități de îmbunătățire în ceea ce privește alinierea actualului Regulament privind eu-LISA cu alte instrumente juridice relevante, în special cu Regulamentul e-CODEX, în ceea ce privește cooperarea cu organizațiile internaționale, precum și desfășurarea de proiecte-pilot, testarea și sprijinul ad-hoc acordat statelor membre. Aceste provocări sunt legate de o serie de factori interni, printre care se numără planificarea strategică, gestionarea bugetului și a resurselor umane, infrastructura tehnologică, supravegherea contractanților, precum și aspecte ale structurii organizaționale și de guvernare a agenției.

Ținând seama de aceste constatări și de mediul de operare complex, evaluarea confirmă faptul că, în această etapă, mandatul eu-LISA rămâne adecvat. De la adoptarea actualului Regulament privind eu-LISA, agenția a lansat cu succes două sisteme critice, Sistemul de informații Schengen reînnoit și Sistemul de intrare/ieșire, precum și prima componentă a cadrului de interoperabilitate (serviciul comun de comparare a datelor biometrice), în timp ce alte patru (ECRIS-TCN, Eurodac, ETIAS și registrul comun de date de identitate) sunt programate pentru lansare operațională în 2026. Deși modificările aduse mandatului actual al eu-LISA ar putea fi benefice în anumite domenii, orice modificare semnificativă a mandatului în această etapă ar

putea deturna agenția de la obiectivele sale principale și i-ar putea pune în pericol capacitatea de a lansa la timp și conform planificării sistemele informatice prioritare, ceea ce ar duce la o întârziere suplimentară în implementarea cadrului de interoperabilitate.

În special, modificarea mandatului eu-LISA prin modificarea actualului Regulament privind eu-LISA în viitorul apropiat ar crea provocări semnificative atât la nivel strategic, cât și la nivel operațional:

- **Expunerea sporită la risc:** Modificarea mandatului, în special a articolului 16 alineatul (4) din actualul Regulament privind eu-LISA¹⁴, în ceea ce privește sprijinul ad-hoc acordat statelor membre, ar putea spori expunerea la risc a agenției. Deși ar putea fi de dorit o mai mare flexibilitate în acest domeniu, evaluarea sugerează că eu-LISA ar trebui să acorde prioritate finalizării proiectelor sale în curs înainte de a-și asuma sarcini suplimentare. Orice noi sarcini atribuite eu-LISA printr-o modificare a articolului 16 alineatul (4) ar crește probabilitatea unor întârzieri suplimentare în proiectul de interoperabilitate.
- **Instabilitate și întârzieri:** Introducerea unui mandat revizuit în acest moment ar putea crea instabilitate, având în vedere angajamentul și sarcina agenției de a furniza patru sisteme informatice la scară largă și o componentă de interoperabilitate în următorii doi ani. O modificare a mandatului în acest moment ar crește probabil riscul de întârziere.
- **Constrângeri bugetare:** O modificare a mandatului nu implică în mod automat resurse suplimentare. Prin urmare, orice creștere a sarcinilor ar necesita un sprijin financiar proporțional, inclusiv o nouă fișă legislativă și financiară, ceea ce ar crește și gradul de instabilitate financiară.

Pentru a se putea remedia anumite deficiențe identificate în evaluare, cum ar fi cooperarea cu țările terțe sau utilizarea unor soluții tehnologice inovatoare pentru operarea și gestionarea sistemelor, inclusiv utilizarea tehnologiei de tip cloud, ar fi necesară o modificare a mandatului eu-LISA. În schimb, numeroase alte aspecte identificate pot fi abordate din punct de vedere operațional fără o modificare imediată a mandatului. Prin urmare, deși agenția ar avea de câștigat de pe urma unei revizuii specifice a mandatului său, majoritatea deficiențelor imediate care au fost identificate pot fi abordate prin modificări operaționale, oferind agenției stabilitatea necesară pentru a realiza proiectele mai urgente.

Evaluarea constată că nemodificarea mandatului în această etapă ar putea să contribuie în mod pozitiv la îndeplinirea în mod eficace și eficient a sarcinilor în curs ale eu-LISA. Prin urmare, eu-LISA ar trebui să acorde prioritate stabilității organizaționale și îmbunătățirii operaționale strategice. Provocările identificate în evaluare care ar putea necesita o revizuire a mandatului pot fi abordate după ce eu-LISA își va fi îndeplinit cele mai presante sarcini, cum ar fi lansarea sistemelor informatice planificate și punerea în aplicare a arhitecturii de interoperabilitate.

Pe baza acestei concluzii, evaluarea a prezentat o listă de 54 de recomandări (la rubrica „Evaluarea globală a domeniilor care necesită atenție”)¹⁵. Ordinea de prioritate a recomandărilor din listă se bazează (1) pe urgența acestora; (2) pe fezabilitatea acestora și (3)

¹⁴ Articolul 16 alineatul (4) din actualul Regulament privind eu-LISA prevede că „un grup format din cel puțin cinci state membre pot încredința agenției atribuția de a dezvolta, a gestiona sau a găzdui o componentă informatică comună pentru a le sprijini în punerea în aplicare a aspectelor tehnice ale obligațiilor care decurg din dreptul Uniunii privind sistemele descentralizate în spațiul de libertate, securitate și justiție. Aceste soluții informatice comune nu aduc atingere obligațiilor statelor membre solicitante prevăzute de dreptul aplicabil al Uniunii, în special în ceea ce privește arhitectura sistemelor respective.”

¹⁵ Studiu în sprijinul evaluării Regulamentului (UE) 2018/1726 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind eu-LISA. ISBN: 978-92-68-34401-9

pe criteriile de evaluare. Având în vedere constatarea din evaluare potrivit căreia, în contextul actual, modificările mandatului ar putea crea riscuri și obstacole suplimentare pentru eu-LISA, recomandările legate de mandat au fost eliminate de pe lista priorităților pe termen scurt.

Pe baza celor de mai sus, evaluarea a identificat următoarele 11 recomandări, care urmează să fie puse în aplicare de eu-LISA, ca fiind cele mai importante. Acestea pot fi puse în aplicare fără modificarea actualului mandat al eu-LISA și vor contribui în mod direct la stabilitatea organizațională și la îndeplinirea la timp a sarcinilor agenției. Acestea sunt:

- dezvoltarea unui model-țintă de operare (TOM) pentru a ajuta eu-LISA să funcționeze în mod eficace, să gestioneze în același timp riscurile, să ia decizii rapid și să asigure claritate în ceea ce privește responsabilitățile, în special în caz de incidente și situații de urgență;
- elaborarea și punerea în aplicare a unei strategii cuprinzătoare de resurse umane pe termen mediu;
- stabilirea și punerea în aplicare a unei strategii privind tehnologia pe termen mediu și lung;
- punerea în aplicare a unei abordări de gestionare multianuală a portofoliului;
- îmbunătățirea funcționalităților de planificare a resurselor, de exemplu prin stabilirea unor procese și prin utilizarea unor instrumente adecvate pentru a aborda imaginea incompletă asupra alocării și a orientării personalului;
- implementarea unui instrument integrat pentru ciclul de dezvoltare (cum ar fi JiraTM) la nivelul eu-LISA și al contractanților săi cu scopul de a raționaliza gestionarea proiectelor și colaborarea, reducând la minimum perturbările, optimizând fluxurile de lucru și asigurând relevanța;
- stabilirea și punerea în aplicare a unei strategii de gestionare a resurselor și externalizare pe termen mediu;
- consolidarea capacităților existente în ceea ce privește serviciile juridice interne;
- actualizarea catalogului de servicii cu descrieri complete ale serviciilor și definirea unor roluri și responsabilități clare pentru proprietarii și administratorii de servicii;
- îmbunătățirea vizibilității cu privire la alocarea actuală a resurselor, la stadiul proiectelor, la procese, la blocaje și la deficite, pentru a permite discuții mai informate, inclusiv la nivel politic, cu privire la prioritizarea proiectelor;
- reducerea gradului de dependență de contractanții externi, sporind în același timp gradul de asumare a proiectelor și de păstrare a cunoștințelor.

Comisia invită eu-LISA să elaboreze un plan de acțiune pentru punerea în aplicare a tuturor recomandărilor identificate.